

СТОЯН МИХАЙЛОВСКИ КАДРИЛЪТ НА СМЪРТТА

chitanka.info

Omnis homo mendax!
Homo homini lupus!

1.

Една русолика госпожа, късичка и дебеличка.

Дум, бум!... Иване, не забравяй
че тези дни не беше здрав...
Хоп!... Много се не запъхтявай,
полека стъпвай, дръж се прав...

Какво е хлъзгаво! Пази се!
Хоп! Що си толкоз бързокрак?
Раз, два!... Хоп, ла!... Иване, спри се,
ей на че се закашли пак!

Иван,
Проклета кашлица, триклета,
захвана пак да ме души!...
Немей, пророчице зловеца!
Гробокопачка зла, млъкни!

Хоп!... Усладителните ритми
на тоз магически кадрил
преспиват тъжните ми мисли!...
Тра, ла, ла... Животец мил!

Хоп!... Сякаш че летях в небето...

(Подхлъзва се)

Русата Госпожа,
Ah, ca mon cher, mais tu es fou!

Иван,
Oui, fou d'amour! *(кашля)* Туй гърло, псето!

(Кашля по-силно)

Ахъ!... Кяху!... Ахъ!... Баху!...

Русата Госпожа,

(На себе си:)

Хоп, хоп!... Нещастний Иваница!

Хоп! Вероятно този бал
е дирнята му веселбица!

Тра, ла, ла,... Какъв е преbledнял!

Не вярвам дълго да отиде!

Дин, дан... Най-късно до април!
Как му са хлътнали очите!

Дан, дин!... Какъв добър кадрил!

Ами ако умре внезапно?...

Ако огасне някой ден
в леглото ми?... Да стана рано,
и да прегърна — труп студен!...

Хоп!... Музиката е прекрасна!

Тра, ла, ла!... Ангелски кадрил!
Отбрана публика!... — Горкана!
Турнюрът ми се изкривил...

Вдовица!... Как ще ми прилича

жалейна дреха!... Тра, ла, ла!...
Пък мама чер плат не обича!
Но тя е простичка жена!

Ще се ожения пак!... Кого ли

ще взема!... Хоп!... Ще избира
мъж като Радкиното Коли...
О, каква весела игра!

Тра, ла, ла, ла,... Мъж снажен, едър,
като например... Тра, ла, ла...

Например Дядо Денков Петър...
О, ето мъж за мене, на!

Я виж гърди, месисто тяло!
Я гледай врат, я виж снага!...
Момче прекрасно, силно, здраво!
Съпруг това се казва, на!...

Не като моя сополивко,
на младини изнемощял
И неспособен веч за нищо, —
ненужна твар, строшен кавал...

Иван,
Гърдоболко, людоморко,
дробецът ми пощади!
Охтичице бледолика,
остави ме да живея
още две годинки, три...

Още четири годинки,
още петки, още шест...
Я как хората добруват,
и на белий свят светуват, —
само аз ли бях злочест!

Имам младичка невеста,
хубавичка и добра, —
остави ме, гърдоморко,
да се понарадвам малко
на таз ангелска душа!

Ах, жената — и жаната!
Тя, се тя, и още тя!
Трябваше — на мряние — сякой
със жена си да умира...
Две тела — една душа!

Бедната!... Какво ще прави
в светската пустиня тя?...
Друг мъж!... Ужас!... Боже благий,
дай ми ощечко животец,
още няколко лета!...

Смъртта.

Гроб ти вече
е готов,
премина време
за любов!
Дробът ти вече
е прогнил,
ще мреш, човече,
през април!

Чахотката, мойта съюзница веща,
не знай да прощава, пиши си завета!
Напразно се грижиш за своята невеста,
тя нема да бъде до толкоз злочеста!

Хубави мъже
много по света!
Тя ще избере
какъвто си ще,
и ще му даде
сърце и душа,
и ще му простря
булчина ръка!...

2.

(Един висок и шишков Господин, с дебели склучени вежди и с дълги черни мустаци:)

Да, туй е той!... Ето писачът
на писмото, което хванах, —
на, младий този Господин!
„— Довечера, на бала. — Момко. —“
Отистина, прекрасен момък!
Да, маскенбалски властелин!

О тяло божие на Кръста!
Ето любовникът на тази
която за жена избрах!
Ето човекът, — тат бездушен, —
който потъпка мойта радост —
и преобърна я на прах!

Тоз българин францускогласен,
дъртляк двайсет и пет годишен
окапал, изхабен от блуд, —
той ме изпъжда от небето!...
Той бъднината ми отнема, —
На, просветений тоз хайдут!

И хубавеляк!... О младежи,
вий за които няма нигде
в Миросъзданието Ад, —
елате, вижте в мен що има, —
кажете ми как се нарича
таз черна язва, този яд!

О гръм!... Полвин век воювай
за да си извоюваш щастие

под синето небе; — и пак
бори се за да го запазиш; —
и най подир да ти го грабне...
Кой?... Плоскостъпний тоз хлапак!

О Смърт на Господа!... Тоз момък
със заешки уши и устни,
тоз мръсен хубостник, — краде
жени на хора като мене!...
Иди търси в света управа!...
Тоз черв — дробът ми да яде!

Пребюбодействащата двойка,
(Съпругата на *Дългомустакатия Господин*, — и нейния
любовник. —)

Той,
Амурът Майка си бе турил
на лотария... Тра, ла, ла!...
На слепий случай аз не вярвам, —
и купих сичките билети...
Трам, ти, ри, ли, ри... И спечелих
Богинята на Хубостта!

Тя,
Добре, но Афродита има
съпруг ревнив... Хоп!... Мирен стой!
Недей ме стиска толкоз силно!
Вулкан ако угади нещо...
Тра, ла, ла... Горко нам тогази!
Знай да си отмъстява той!

Той.
Тум, та, ра, бум... Вулкан не искал
съперници!... Я виж, глупак!
Тогаз, защо е взела Венера?
Такваз жена ли мяза нему?

Защо, — шопар като се знае, —
на бисера е турил крак?

Хоп, ла!... На този хром вълшебник
неща да те предам... Не, не!...
Богиня трябва да богува.
Бъди готова, мила дружке,
хоп!... Утре, твоя обожател
далеко ще те отведе...

Тя,
Не утре, Павле мой, почакай
да пообмислим този план...
Тра, ла, ла, ла... Потрай шест дена!
Мълчи!... *Отело* на изглежда...
хоп, хоп... Я виж какъв е бледен,
като мермерен истукан!...

Дългомустакатий Господин,
О, сътворение нечисто,
о, болно женско същество!...
Душа сто пъти вероломна,
и сто пъти коварно сърце!
Вечновековно въплотение
на нескончаемото зло!

Прелюбодействащата двойка,

Тя,
(*На себе си:*)
Да бягам, — или да не бягам?
Въпросът ето где стои!
Мъж умен и любовник хитър,
това съседство е опасно!
Единий или другий трябва
да се премахне... Та, ри, ри,!...

Той,

(На себе си:)

И свърши се!...Надвих дракона
и златното руно превзех!...
Намерих ключът на Едема,
и мълком се поркарах вътре!...
О, завладях една богиня,
кумир — от людски храм — отнех!

Дългомустакатий Господин,

И ето на, какво примамава
жените!... Къдрава коса,
румјани бузи, бели зъби,
разврат лустросан, блуд в коприна,
пороци мазани с помада,
фрак на гърба, — фрак на ума!

На, — туй распутство елегантно,
на, туй е женски идеал!...
О кръв свещена, кръв честнейша,
кръв по плещите на Исуса!
Говориш на жена за длъжност —
а тя ти казва: Искам кал!...

Кал искат, смрад великосветски!
Опопонакс размесен с гной!
Ръце нечисти в чисти ганти!
С бензина трити панталони, —
и болести прикрити с пудра!...
А ум... — но тук не трябва той!

И ето на, кой нарушава —
О стид! — супружеский покой!
Прогнилий този хубавеляк,
полвин човек, — полвина дъвка,
гермафродитска тлъста съвест,

притиснат дух под педя лой!

Пък аз, нещастний, — [о! Паднете
небесни огневе връх мен! —]
пък аз, Илот пиян от обич,
пък аз, към дългът съм привързан,
и верен кат' овчарско куче, —
Жив съм умрял на белий ден!

О, стар съм аз, — и грозен! Нема
За грозен мъж спокоен брак!
... Проклятие!... Жена ми търси
двайсет и пет годишно либе!
Тя веч е сита и пресита
на мен, ръждясалий дъртляк!

Прелюбодействащата Двойка.

Той,

Тра, ла, ла, ли... Реши се, дружке,
да бягаме... ти, ри, ли, ри...
Не ми се веч търпи, умирам
от обич... Що да губим време?
Склони да бягаме, склони!

Аз всичко вече съм приготвил...
Каруца... Дрехи... и пари...
Тра, ла, ла, ла... За утре вечер,
часът по четири, най-късно...
Каж ми *Да!*, кажи, кажи...

Тя,

Склонявам, да... Но щото правиш,
душице, умно го прави...
Аз съм робиня твоя, знаеш,
и с тебе в Ада чак отивам...
Върви, и сичко приготви...

Дългомустакатий Господин,
Революверче благословено
другарче бойко, огнестрелно,
честта ми ти пак ще запазиш,
ти пак срамът ми ще изгладиш!
Ехидна, злостна и умразна
е днес вгнездена в мойта пазва,
и зло със зло се пак премахва!
Ти пак, ти пак ще ме избавиш,
революверко, другарю верний,
съюзниче мой неизменний!

Смъртта,
Играй, върти се,
гиздава женко,
и хвъркай легко,
и весели се!...
С разни хлапета
либи се нежно,
жено напета,
гиздава жено!...
Но тази игра е последна игра; —
аз утре към тебе ръка ще простря
и твърде далеко ще те отведа...

Не не там дето
искате вий; —
на друго място,
в гробни тъми!...
Не бой се, нема
сама да си, —
жено, ще взема
либето ти...

Едничък крушумец през ваш'те гърди
ще мине, и ще ва присъедини, —
душица в душица, очи над очи...
Играй, върти се,

гиздава женко,
и хвъркай легко.
И весели се!...
С млади ергени
тайно либи се,
и насити се
на сласти земни!

3.

(Младоженци: мъжът, 65 годишен старец, шишкав, врат дебел и къс, лице кървавочервено; булката му, 20 годишна жена, укичена и обсипана с брилянти, деколте. — Тъща, — 45 години, весела и напета. —)

Младоженците.

Той,

Не може прав да се държа...
Време е веч да разбере
че застарявам, ща — неща...

С тез маскенбалски веселби
изхабих се, изтощих,
с тез угощения, игри,
животецът си съкратих!...

Тя,

От всичките тези младежи, най много
аресвам кумчето си, тумбестий Гого...

Той,

Тра, ла, ла, ли,
колко хубави жени!

Хоп, ти, ри, ри,
хубави като мечти!

Тя,

Я гледай какъв се е разхубавил!...
Хоп!... Нема без Гога приятен кадрил!

Той,

Че що, като съм одъртял?... —

    Да немаш косъм бял —
не туй е за жените важно; —
Не!... Сърчицето да е младо!

О, имам, имам време още...

    Хоп, хоп!

Че пак и втора младост до-ще...

    Хоп, хоп...

Тя,

Тра, ла, ла... Петърчо, изгубих
    един брилянтен пръстен... Хоп!

Уф, тази рокля — що я гудих?
    Кроеж и цвят... Тфу! Същи сноп!

Хоп, ла... Ще си поръчам, утре,
    две рокли от Printemps, в Париж...

Една bleu pale и друга loutre...
    Петраки, що се тъй потиш?

— — —

Един Играч, на себе си:

    Пустите моми!

Уж невинни, безпорочни, —

    Но всички почти
са на ореха подобни...

* * *

Всяка от тях
в сърцето си
зла язва крий, —
дърт някой грях...

* * *

Петимен ставаш,
орехът грабваш,
счупваш го... — Вътре
червейче мърда...

Младоженците.

Той,
Тежко ми на надеждите —
    безумните назежди...
А, ах... Болят ме кълките...
    Проклетите ми кълки...

Тя,
На Гогенцето веждите,
    копринените вежди!...
На Гогенцето зъбките,
    мермерените зъбки!...

Един Играч, на себе си:

    Туй, — любовта, — кой знай какво е?
    Неща да кажа зло, добро е...
    Но много чуден занаят: —
    уж с него си добре познат,
и като майстор практикуваш, —
    и пак от ден на ден западаш,
    и се по-неспособен ставаш,
и нищо, най-подир, не струваш!...

Младоженците.

Той,

Сега разбрах живот какво е!
Но късно вече, късно, да!...
Назад да мога да се върна,
в онез блажени времена, —

когато, — прекрасен и весел ерген, —
момите и булките мряха за мен!...

Къде сте, хубави лета!
Уви! Какво ти съм направил,
о, двадесет годишна възраст,
та тъй побягна за всегда!

Тя,
Какво бърбориш тъй, Петраки?

Той,
Неща приятни, нежни, сладки...
Обичам те, о ангел мой,
със обич жарка, безгранична,
тъй както инокът обича —
всред манастирския покой —
Небесната Царица...

Тя,
И ази, Петре, та обичам...
Но имам нещо да ти искам...

Той,
Кажки какво, кажи...

Тя,
За две рокли пари...

Той,
О, даже и за три...

Тя,

Merci, merci, merci!

Mon adorable ami!

(На себе си):

Тра, ла, ла... Царят на мъжете
е моя мъж... Тра, ли, ли, хоп!
Дърт пърч, треперят му ръцете,
но верен и покорен роб!

Шейсет и пет годишен, клетий,
и влибен, влибен до уши...
И се ме киче, труфи, глези,
на колене пред мен седи...

О, страшна лудост в лудините!...
Изнемоощен таз дъртляк,
с огаснал поглед на очите,
на мрене веч — е влибен пак!

Тъщата,

Прекрасен зет!... Великодушен,
добричък, мирен, тимирут.
Лицето му, — бут свински, пушен;
Но сладък бут! Но сладък бут!

Потънал в нежности и вино,
пиян от обич и вермут,
прогнил в желание безсилно...
О, луд е, — но полезен луд!

Той мене либеше, нещастний,
и либи ме години три...
Но аз му дадох дъщеря си,
тя поскоро ще го стопи...

Преди женитбата... — Горкана!
Ядяхме само кашкавал!

Се голи, боси... На краката
налъми се, по пек и кал...

А днес!... Какво време настана!...
На, Златний Век това е то!...
Каквото видя и похвана
се преобръща на злато!

Днес наш'та къща заприлича
на Мохамедовия Рай, —
каквото да поискаш — има, —
ръка простри и викай: дай!

Младоженците.

Той,
Глава ме боли...
Свят ми се върти...
Какво е туй нещо? Ушите ми пискат!

Тя,
Не бой се... Обувките, друже, та стискат...
Утре ги хвърли,
други си купи...

(На себе си:)
Хоп, ла, ла... Сякаш че ме носи
ветрец върху крилата си...
Злощастний Петърчо!... Какво си
плашило!... Тичай си легни!

Аз мога и без тебе, друже...
Недей се мери с мене ти...
Стар мъж за нищичко не служи!
Хоп, ла... Върви си, тичай спи...

Той,

Пред мене като че стои
мъгла дебела, гъста...
Ах, Боже, що ме тъй боли
необичайно кръста?...

Тъщата.

Нещастникът! Не му се иска
за мрение нито да помисли...
Но катастрофата е близка,
животът му на косъм виси!
Добре че го накарах вчера
да се подпише на книгата...
Тра, ла, ла... Знае Баба Кера
где има желяд из гората!...
Хе, дъще!... Сичкото имание
остава нам, по завещание...
Сто лева приход чист, на ден!
Бот да те блогослови, зетко...
Да си огаснеш сладко, легко,
но скоричко, — и преди мен!

Смъртта.

Бре старо харо, бре младоженецо белобрадий,
що търсиш тука, при тези луди хороиграчи?
Върви си вкъщи, всите си работи нареди,
че подир три дни апоплексия ще те свали!

Не е то за дърти, —
декемврийски бал!
Жената се сърди
на кавалер бял!...
На твоята пора
разумните хора
в дома си стоят,
готвят се да мрат!

4.

Трийсет годишен мъж, среден ръст, лице валчесто, черноок, почти хубавец, — уста май големички и малко кривички; във фрак. — Жена му, 27 год., суха, слаба, дълговрата и малко пригърбена, бледолика, в сива рокля. —

Той,

Признавам, да, че мойта Мара
е твърде учена жена...

Но малко стара...

Тим, тра, ла, ла...

Но грозничка, но тъничка,
но сухичка, но късичка,
но слаба като пръчичка,
но прекалено дълговрата
и непростително гърбата...

Тим, тра, тра, ла, ла...

Пък аз злочестий, хубостта
ценя повече от ума...

Тя,

Защо е пак така Иван,
ту начумерен, ту засмян?...

Той,

Учение не искам аз

от жената, —

но по врата й лой, — и маз

по ребрата...

Тя,

Прекрасен, силен, горд орел
сдружен с врабчета, —

тъй ми се вижда моя мъж,
при тез момчета...

Той,

Аз бих обичал тлъстините,
изящните черти, гърдите,
прекрасната снага, плещите,
на тумбеста една селачка, —
(например, нашата готвачка) —
но Евридипа и Софокла,
но Милля, Спенсера и Бокла,
(когато носят фуста, рокля)
но него да обичам, не!...
Таквоз е моето сърце!...
Жена ми трябва, да, жена,
и женско хубаво лице,
и женски пресни устица, —
а не философ без мустаки,
а не мислителка добра...
Науките са твърде сладки —
но по е сладка хубостта...

Оркестърът,

Тодоре,
Тодоре,
булки се продават!
Олеле,
олеле,
колко ли ги дават!

Тя,

Се весели лица,
се погледи засмени,
се радостни сърца!
О, колко са приятни,
ти, ри, ти, ри, ти,

зимните ноци!

Той,

Каква жена!... Каква съпруга
Умразна!
Кат' нея грозна нема друга
на бала!

Тя,

Дан, ду, дан, ди
Кадрилът е измислен
от някой ангел влибен...
Дан, ду, дан, ди...

Оркестърът,

Кой която либи
ней да си земе!

Той,

Не съм я никога обичал!
Обича ли се *таласъм*?
На място неин мъж да бъда —
хром, ням и сляп защо не съм!

Не мога и да я почитам!

Почита ли се мръсен гад?
Не съм я никога поглеждал
без отвращение и яд!...

Тя,

Към мъжа си:

Иване, душко, сладко либе,
не искаш ли да си вървиме?

Той,

Сърдито.

Не бързай толкоз... Има време!
Нима се тук на шиш печеме?

Тя,

Обичний мой, не се сърди...
Да бъде щото искаш ти!

Той,

Махни се от главата ми!
Туй искам само... разбери!
Не си ти за търпение веч...
Върви... върви където щеш...

Тя,

Просълзена.

Невести гиздави и млади,
румяни булки и моми,
жени от камък по-корави,
сърце от лед, от лед души, —

О, вий, които се боите
от любовта като от смърт,
които знайте да държите
в хомот безжалостен мъжът, —

О майсторски високоумни
на разни видове сплетни,
жени в тиранството искусени,
блаженнийши в света жени, —

Простете ме, сестрици мили, —
    обичам мъжа си!... О, да,
Туй злодеяние: — да либи
    съпругът си една жена, —

Туй престъпление грозно, скверно,

извърших го, на зная как!
Да, зная!... Исках щастие вечно,
и ето ме злощастна пак!

.....

Оркестърът,

Бий ме, мъжо, бий,
'ко щеш ме убий,
юрдечката
на клечката
не я купи ти,

кафенцето
в джезвенцето
други го плати!

Той,

Туй същество не е за мене,
тако ми мор, пъкъл и бяс!
Безмилостното Провидение
тирански се обхожда с нас!

Не, туй женище полудиво,
таз зла вертепница стои
в живота ми — като плашило
посред един бостан... Уви!

.....

Но, впрочем, человек кат' мене,
не казва никога: Уви! —
а двете си ръце подпретва
и търси злото да надвий!

Откак човешкий свят светува,
законно е всегда било
отрова с яд да се лекува, —

да се премахва зло чрез зло!

.....

Ще я затрия!... Тя ми прече,
не е другарка тя, — а зид
пред мен издигнат, — да не влезе
в очите ми ден ясен, чист!

Ще я затрия!... Да, законно
и позволено е всегда —
да се спасяваме от робство, —
макар с предателска ръка...

Смъртта.

И тези дълбоки и бистри очи
за внаги ще се затворят,
и тез доброгласни и умни уста
днес за последен път говорят!

Утре, часът по три,
таз плът ще се вцепи,
и ще се заледи
сърцето в тез гърди...

А той, убиец
на туй сираче, —
в тъги потънал
три дни ще плаче...
Три дни ще лъже,
и на четвъртий
нови ще свърже
любовни връзки...

5.

Мъж и жена, — разведени, по взаимно съгласение. Той на една страна, — с майка си, — тя на друга, тоже с майка си.

Той,

Възкресва мощната природа
от месец Май на месец Май!
Посред стихииите световни
прехождат бурите, отхождат,
скръбта чловешка само трай!

На сяко земно разорение
изчезват мрачните следи,
когато пролетта покрива
с цветя горите и полята, —
но горкий спомен в нас седи!...

Летата бърже се изнизват,
и, като сухи листовце,
исхвъркват наш'те дни щастливи!
Но горестното съжаление
остава в нашето сърце!...

В праха тъй жалко се търкаля
ранений гълъб, в кръв облян,
и се към небесата гледа,
опитва се да хвъркне, — пада
от пагубний куршум възпрян!
.....

Тя,

Каква мелодия богата!
Тра, ла, ли, ли...
Омаяна ми е душата!
Ти, ри, ла, ри...

Той,
Проклевам те, о ти, която
предателски осуети
младенческите ми надежди,
и ме направи да изгубя
възторжените си мечти!

Позор над тебе, злостна жено!
о ти която ме покри
с тъги и мрак, — и обезплоди
благожелателството в мене, —
опятни светлите ми дни!

Анатема и отмъщение!...
Проклятие и чер позор!...
Дано пъкълът ме дочуе,
дано четите му злотворни
повторят думите ми в хор!...

Бъди проклета, хищна жено,
Пантеро с прелестни черти!
С неизмеримо омерзение
и гробищата да изпълниш, —
кога затвориш веч очи!
.....

Тя,
Уредникът на този бал
заслужава сребърен медал...
Тра, ла, ла, ли, ла, ла...
И златна даже, да!

Той,

Причина ти си, дет' не мога
да вярвам вече в любовта...
Невинността ми ти потъпка,
ти ме научи да злословя
и да презирам хубостта!

Ти, пагубна и мрачна жено,
от пътя ми ма отклони,
ти върху лицето ми тури
желяйно було, — и ме хвърли
в една пустиня от тъми!

Отчаяние какво е нещо
от тебе се научих аз!
В плача ако не вярвам вече, —
това е теб защото гледах
да рониш сълзи, час по час!

С напеви, с прелестни улибки,
с вълшебни, сладостни речи,
с отровените си целувки
и с хищния си змийски поглед, —
живота ми ти оскверни!

О богоненавистна жено,
позор, анатема над теб!...
Ти ми показва небесата, —
и предаността ми кат' видя
отвлече ме в нечист вертеп!

Кат' благовестница ти доде
при мен, и ръка ти прострях,
душата ми се теб разтвори,
и беззащитното ми сърце
предаде се на теб без страх!

А ти ме взе кат' майска китка
и ме разкъса, лис по лист!
Игра си с мен, — и ме захвърли;
аз бях нищожно забавление
на душевредний ти каприз!

На мойта гибел ти си майка!
ти горестите ми роди!
За първий път ме ти разплака,
и ти безбурний сън пропъди
от хубавите ми нощи!

Ти смаза в мене сяка воля
и сяка вяра в мен уби!
Ти мислите ми с яд изпълни,
и мойте двадесет години
на тежка старост измени!

Аз земните беди не знаях
и чловешките лъжи... —
О, ти ми даде, ти ми даде
таз опитност студена, мрачна,
която толкоз ми тежи.

Анатема дълговековна!
От тебе, жено, аз узнах
че мъдрост значе, на земята,
от радости чловяк да бяга...
Чрез тебе сичко туй разбрах!

Бъди проклета, прелъстнице,
о женище от кал и смрад,
творение злобно и нечисто,
петно в небето ми, затъмнение
на моя разум в белий свят!

.....

Тя,

Тра, ла, ла, ри, ли, ри...
Там онзи глупав финансист —
какъв трепери като лист
кога ме доближи!

Той,

Пред адските врати кой смее
речта *любов* да изрече?...
В една ехиднинска утроба
кой търси милост и спасение?...
Уви!... Аз бях това дете!
Но бях дете!... — О, позволи ми,
Господи мой, да разбере
защо от най святото нещо, —
от любовта, — се ражда злоба
и нескончаема тъга!...

И днес, от зли ветрове гонен
на дясно, ляво, навсяде,
търкалям се аз непрестанно,
като през еснта печална
распадалите листовце...
.....

Тя,

Не зная има ли в программата *галоиъ*...
Ужасно съм нервозна... Хоп!...

Той,

В деня когато коленичих
за първи път пред теб, смутен,
в деня когато ти поднесох
в подарък жарката си юност, —
„— Живей, ми рече ти, за мен!

Живей при мене и чрез мене,

Обичай ме, о друже мой!...“ —
Тогаз, с детинско възхищение,
под твоите стъпи аз поставих
ненарушенний си покой!

„— Обичам те!“ ти казах страстно,
и те прегърнах, изступлен!.....
С демонски хитрости тогази
ти бъднината ми обсеби —
съдбата ви отнесе в плен!

Ходих след тебе безуклонно,
при тебе като роб стоях,
безропотно търпях мъчения...
Но ти ме най-подир отритна
с безмилостен, коварен смях!

От юношеската ми жажда
за животворний идеал,
от нежността ми безгранична,
от щастието ми, ти направи
две шепи пепел, прах и кал!

От пламенното ми желание
да бъда между злите благ,
от сичко в мен добро и чисто,
от моя гений, ти направи
хаос и дим, геенски мрак!

Въсторженост и вдъхновение —
по вятъра ги пръсна ти!
О, распиля ти безвъзвратно
пресветлий цвят, свещений пламен
на утринните ми мечти!
.....

Тя,

към една приятелка.

Бих взела за любовник
селски някой поп,
мръсен някой шоп, —
но никога чиновник!

Той,
Като една разбита арфа
сърцето ми сега мълчи!
О, мойта песене изпяна, —
в борбата земна паднах грозно;
враждебна мощ ме порази!...

Кат' купища от развалини
животът ми пред мен стои!...
И в туй грамадно разорение
опазих само горкий спомен
за светлите си младини!

На сън прошедшето си виждам,
и, разтреперан, скоквам прав,
и струва ми се че ме спира
една дебела плоча мрамор, —
че ме притиска епитаф!
.....

Тя,
към майка си:

Ела в буфетя, мамо,
че много ми е гладно...

Той,
И мойта гибел безконечна
тя днес нарича слепота!
Скърбите ми нарича лудост,

приканва ме да я забравя,
да търся щастие по света!

— „Върви! — ми каза тя на присмех,
утеха другаде търси!
Не е изчерпан по земята
на любовта свещений извор,
иди, иди се насити!... ..“

... Немей, о жено! Остави ме
на гръб да нося тежък кръст!
Неща аз вече земно щастие, —
ти в мен една остави жажда,
и тя е жаждата за мъст!

За човек комуто червей
сърцето къса и дробни —
да връща зло за зло е длъжност!
И който знай да ненавижда
умее да си отмъсти!

Оркестърът,

Метни ми го,
Буля Колевице, млинчето,
ще го ядем
с Ивана
Шаламана
в хармана!

Той,
Но не!... Бъди за мене мъртва!
Загубена за мен бъди!
Ти бе нетрайний лик веществен,
ти сянката бе измамлива
на моите влибени мечти!

Излъга ме, добре направи, —
ти ме възвърна на света!
Ти бе веригата която
духът ми обкован държеше —
аз трябваше да те строша!

Далеч от тебе, в сълзи чисти
душата си ще претопя...
Разкаян, с пълна вяра в Бога,
аз миналото ще забравя
и вторий път ще се родя!
.....

Оркестърът,
Садила мома край море лозье,
край море лозье, със бяло грозде...

Той,
Припадам вече безкрамолно,
лице навеждам, Творче мой!
Пред горестното всесоуженъе
на мойта младост, коленичам
и искам прошка и покой!

Делата ти високославни
не можем ний да разберем,
но мъките на приучават
убежище да търсим в тебе,
да търсим в теб да се спасем!

Ръката си всемилостива,
О Боже мой, над мен простри,
от грозний спомен изтръгни ме,
и бездната в която гина
с любов към тебе изпълни!
.....

Смъртта,

Към мен ела, при мен ела,

человече победений,

при мене нема теглила

и сълзи безконечни!

Не искай, не чакай живот подновен,

това е химера, лъжовно видение!

За сърце ранено и дух уязвен,

прибежище аз съм, цярът е при мене!

6.

(Последна фигура).

Песнопение на любовта

Либи, либи, и пак либи!

Цял ден, от вечер до зора,
по месечина, в тъмнина,
либи, либи, и пак либи!

Млад, хубав като Майски ден,
пригърбен старец, изхабен,
либи, либи, и пак либи!

Хром, кривокрак, глух, едноок,
рус или чер, дребен, висок,
либи, либи, и пак либи!

Пустал и сух като кибрит,
дебел като архимандрит,
либи, либи, и пак либи!

С мустаки гъсти и с брада,
или с оголена глава,
либи, либи, и пак либи!

Имотен, беден, болен, здрав,
заспал, събуден, легнал, прав,
либи, либи, и пак либи!

Учен, невежа, хитър, прост,
у дома си, бездомник, гост,

либи, либи, и пак либи!

Потънал в дългове, в позор,
преследван, хвърлен в чер затвор,
либи, либи, и пак либи!

На Изток, Запад, Север, Юг,
в Калкута или в Петербург,
либи, либи, и пак либи!

И в марани и в студове,
и на поле и по море,
либи, либи, и пак либи!

В гори, в пустини, в ледове,
далеч от родни брегове,
либи, либи, и пак либи!

Не чакай пролет, — пролетта
е безконечна в любовта...
Либи, либи, и пак либи!

Не искай хубост, — хубостта
не е в лицето, а в кръвта...
Либи, либи, и пак либи!

Война било, ил' наводнение,
холера, ил' землетресение,
либи, либи, и пак либи!

На тръгване за бой, в сражение,
на връщане от погребение,
либи, либи, и пак либи!

Догдето се държиш на крак, —
от люлката до гроба чак,
либи, либи, и пак либи!

И на детето си помни
да завещаеш тези речи: —
„Либи, либи, и пак либи! —“

Смъртта

И сит на сичко най-подир,
търси в безчувствието мир...
Умри, умри, и пак умри!

Първа публикация: Стоян Михайловски, „Novissima verba“, 1889

г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.